תורה אור השלם 1. ואַל פַתַח אֹהַל מוֹעֵד לא הביאו להקריב קרבן לְיָיָ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דְּם לִיִיָּ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דְּם לִיִּי לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דְּם שָׁפֶּךְ וִנְכִרַת הָאִישׁ הַהוּא יָּהֶ נְיִּהְיֵּנִי נְיִּהְיִּ כְּיִּתְּיִּהְ מִקֶּרֶב עַמּוֹ: ויקרא יז ד 2. הִשְּׁמֶר לְךְּ פֵּן תַּעֲלֶה עלתֶיךְ בְּּכָל מֶקוֹם אֲשֶׁר תַּרְאֶה: דברים יב יג 3. לְמַעַן אֲשֶׁר יָבִיאוּ בְּנֵי השדה והביאם ליי אל ַּפֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד אֶל הַכּּהַן וְזָבְחוּ זִבְחֵי שְׁלָמִים ויקרא יז ה ליי אותם: .4 ולא יובחו עוד את זְבְחֵיֹהֶם לֵּשְׁעִירִם אֲשֶׁר הם זנים אחריהם חקת עולם תַהְיֵה זֹאת לָהֵם לְדֹרתָם: ויקרא יז ז 5. וַתִּרְאוּ אֶת שִׁקוּצֵיהֶם יאר ייל ָּרְאָת גִּלְלִיהֶם עֵץ וְאֶבֶן בֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עִמְּהָם: דברים כט טז

ב. ב. כ. 6. 6. פָּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בָּאֵשׁ לֹא תַחְמֹד לָרְ פַּז תִּירִי.. כָּסֶף וְזָהָב עֲלֵיהֶם וְלְּקַּחְתָּ בְּבֵּישׁ יִא תַּחְמֹּד תועבת יי אֱלהיר הוא: דברים ז כה 7. אַבֵּד הְאַבְּדוּן אֶת כְּל

הַמְּקֹמוֹת אֲשֶׁר עְבְדוּ שֶׁם הגוים אַשֶּׁר אַתֵּם יֹרְשִׁים אתם את אלהיהם על הַהְרִים הָרְמִים וְעַל הֶּהֶרִים הְּרְמִים וְעַל הַגְּבְעוֹת וְתַחַת כָּל עֵץ

הגהות הב"ח

(א) גמ' כל מה שעליהם ל"כ: (ב) רש"י ד"ה קרי ביה וכו' דהאי עוד: (ג) ד"ה כל מה שעתהם: (ד) ד"ה עובדיה וכו' יהבינן להו שכר טובת: (ה) תום' ד"ה אפילו וכו' לפילו בכלי מלא לוחה: (ו) בא"ד משום לא תחמוד כסף ווהב דא"כ קשה גני פעור דקאמר

לעזי רש"י

מלייד"א מהופל אקדו"ן [אוקרי"ן]. דלי.

מוסף רש"י

נקטינן. מסורת מאבותינו, מנהג מרכומינו (ערובין ה.). שלא בטובה. שלא בה לכומרים, לא מיתסר יחזיק טובה ובהנאה לא אין לעבודת כוכבים עד שיקריב לפניו בתקרובת (לעיל מד:). עד שיעבדו. על שישתמשו כהן לעכודת כוכנים (לעיל יט:, חולין ה:). ושל ישראל. שעשה שראל לזרכו למוכרה

עד כאן. האי ולא יובחו בפרשת שחוטי חוץ כתיב ועד פסוק זה הענין מדבר בקדשים שהקדישם בשעת איסור הבמות לאחר שהוקם המשכן והקריבן בשעת איסור הבמות: שהרי עונשן אמור. שגילה לך הענין את עונשן שהן בכרת: מראן ואילך. האי ולא יזבחו עוד: נשעם היסר. קודם שהוקם המשכן והזהיר הכתוב שאע"פ שהיו מוקדשין לשם הקרבת במה לא יקריבום עוד בבמה לגבוה שנאמר את זבחיהם זבחים העומדים קודם לכן שהתרתי בבמה לגבוה בשעת איסור הבמות כזובח על פני השדה לעבודת כוכבים: זו מלום עשה. כאלו שהוקדשו קודם הקמת המשכן

והקריבן אחרי כן בבמה שעובר בעשה: יכול יהא ענוש כרת. כאילו הקדישן בשעת איסור והקריבן דענוש בהן כרת לעיל: זחת להם. עשה ולח תעשה: ואין אחרת להם. כרת. אלמא לאזהרת שוחטי חוץ קדשים שהוקדשו בשעת היתר הבמות אתא ואזהרת מרקולים מנלן: קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עוד. (כ) והאי עוד לא אינטריך שדי אזהרה אתרוייהו ותחשביה תרי לחוי: בותבר' מלח ברחשו. של מרחולים מעות כסות וכלים מותרין שחינן של נוי כדמפרש בגמרא: בכל' עץ ואבן כסף ווהב אשר עמהס. משמע שהיו מקריבין עץ ואבן וכסף ווהב וקרי ליה קרא שקולים אלמא כל מה דמקריבין קמיה מיתסר: וכתוב אחד אומר לא תחמוד כסף ווהב עליהם. אבל עץ ואבן לא כתיב: הא כילד עמהן דומיא דעליהן מה עליהן דבר של נוי אסור. דהא כסף ווהב הוא אף עמהן דכתיב ען ואבן אם של נוי הוא אסור ואם לאו מותר. ולקמן פריך הא מעות דבר של נוי הוא: כל (ג) שעמהם. דהא כחיב נמי עץ ואבן וסתם עץ ואבן לאו דנוי נינהו: א"ר לא יאמר עליהם. כוליה קרא לא אינטריך דהשתא מה שעמהן דאינו עליו ממש אשמועינן קרא דשקולים נינהו ואסירי שעליהן מיבעיא לך. לשון אחר כל שעמהן דחשר ריבוים הום: מעות דבר של נוי הוא. ואמאי קתני מתני' דמותר: מקופלת. מכופלת פלייד"א בלע"ז: דסחיפה לה משכילתה הרישיה. כפויה לו גביע ארישיה ואינה עשויה כמין כובע אלא כלי ארוך ובלשון כנען אקדו"ן ונותנין בו מים כדאמרינן (שכת דף עו:) משיכלא משי כולה שמכבסין בו בגדים ורוחלין בו ידיהן: קלקלין. מחיצה היא פרוסה לפני עבודת כוכבים וקלקלין הוא כינוי של קלעים: אפי' מים ומלח. דלא לנוי הוא כיון דכעין פנים נינהו הוה מקרובת: חוץ לקלקלין. לאו משום מקרובת איתיה: הלכך של נוי אסור. דנפקח מחשר עמהן: שחינו של נוי מופר. ואפי׳ הוא כעין פנים דהא חוץ לקלקלין לא מנחי מקרובת: אין קלקלין. אין מורת קלקלין לא לפעור ולא למרקולים: למאי. הלכתא אין לו קלקלין: אי נימא. דלא מיתסר דבר שחין של נוי לפנים מקלקלין דידיה כשחר עבודת כוכבים: השתח פעורי מפערין קמיה. מתריזין לפניו: אפי' חוץ כפנים דמי ומיחסר. שהרי כל עבודתו דרך בזיון וקלקלין הוי זניעות ולכבוד הלכך לא שייכי ביה ולא מפסקי: בותגר' נהנין

עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות שהרי "עונשן אמור שנאמר יואל פתח אהל מועד לא הביאו וגו' עונש שמענו אזהרה מנין ת"ל יפן תעלה עולותיך וכדר׳ אבין א"ר אילא ידאמר ר' אבין א"ר אילא כל מקום שנאמר השמר ופן ואל אינו אלא בלא תעשה מכאן ואילך הוא מדבר בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בשעת איסור הבמות שנאמר ילמען אשר יביאו בני ישראל את זבחיהם אשר הם זובחים שהתרתי לך כבר על פני השדה מלמד שכל הזובח בבמה בשעת איסור הבמות מעלה עליו הכתוב כאילו הוא זובח

על פני השדה והביאום לה' זו מצות עשה ומצות לא תעשה מנין ת"ל יולא יזבחו עוד את זבחיהם יכול יהא ענוש כרת ת"ל יחקת עולם תהיה זאת להם זאת להם ולא אחרת להם אמר רבא קרי ביה ולא יזבחו וקרי ביה ולא עור: כזתני' ימצא בראשו מעות כסות או כלים הרי אלו מותרין פרכילי ענבים ועמרות של שבלים ויינות ושמנים וסלתות יוכל דבר שכיוצא בו קרב ע"ג המזבח אסור: גמ" מנהני מילי א"ר חייא בר יוסף א"ר אושעיא כתוב אחד אומר זותראו את שקוציהם ואת גלוליהם עץ ואבן כסף ווהב אשר עמהם וכתוב אחד אומר ילא תחמוד כסף וזהב עליהם הא כיצד עמהם דומיא דעליהם מה עליהם ידבר של גוי אסור שאינו של נוי מותר אף עמהם דבר של נוי אסור ושאינו של נוי מותר ואימא עליהם דומיא דעמהם מה עמהם כל מה שעמהם אף עליהם כל שעליהם א"כ לא יאמר עליהם מעות דבר של נוי הוא אמרי דבי ר' ינאי ינאי רבי הבלים קשור ותלוי לו בצוארו כסות דבר של נוי הוא אמרי דבי ר' ינאי יבכסות מקופלת ומונחת לו על ראשו כלי דבר של נוי הוא אמר רב פפא ידםחיפא ליה משכילתא ארישיה אמר רב אםי בר חייא יכל שהוא לפנים מן הקלקלין אפי' מים ומלח אסור חוץ לקלקלין דבר של נוי אסור שאינו של נוי מותר א"ר יוםי בר חנינא ינקטינן אין קלקלין לא לפעור ולא למרקולים למאי אילימא דאפי פנים כחוץ דמי ושרי השתא פעורי מפערין קמיה מים ומלח לא מקרבין ליה אלא "אפי' חוץ כבפנים דמי ואסור: מתני' סיעבודת כוכבים שהיה לה גינה או מרחץ נהנין מהן שלא במובה ואין נהנין מהן במובה היה שלה ושל אחרים נהנין מהן (בין) מבמובה (ובין) שלא במובה יעבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד ושל ישראל אין אסורה עד שתיעבד: גמ' אמר אביי בטובה במובת כומריז שלא בטובה שלא במובת כומרין לאפוקי מובת עובדיה דשרי איכא דמתני לה אסיפא להיה שלה ושל אחרים נהנין מהן בטובה ושלא בטובה אמר אביי בטובה בטובת אחרים שלא במובה שלא במובת כומרין מאן דמתני אסיפא כ"ש ארישא ומאן דמתני ארישא אבל אסיפא כיון דאיכא אחרים בהדה אפי' במובת כומרין גמי שפיר דמי: עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד: מתני' מני ר"ע היא דתניא יאבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגוים בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר יכול עשאום ולא גמרום גמרום ולא הביאום הביאום ולא נשתמשו בהן יכול יהו אסורים ת"ל אשר עבדו שם הגוים ישאין אסורין עד שיעבדו מכאן אמרו עבודת כוכבים של עובד כוכבים אינה אסורה עד שתיעבד ושל ישראל אסורה מיד דברי ר' ישמעאל "ר"ע אומר חילוף הדברים עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד ושל ישראל עד שתיעבד אמר מר בכלים שנשתמשו בהן לעבודת כוכבים הכתוב מדבר הא מקומות כתיב אם אינו ענין למקומות דלא מיתסרי דכתיב ׳אלהיהם על ההרים ולא ההרים אלהיהם תנהו

ממנה שלא בטובה. שלא יעלו שכר לכומרים דאין הקדש לעבודת כוכבים כדאמרן בפ׳ כל הצלמים (לעיל דף מד:): בֹב' עובדיה. עובדי כוכבים העובדין אותה לא איכפת לן אי יהבינן להו (יו) שאר טובת הנאה פורתא: כ"ש ארישא. דכיון דכולה דעבודת כוכבים אסור לתח שכר: בכלים שנשחמשו בהן לעבודת כוכבים הכחוב מדבר. ולקמן פריך הא מקומות כתיב: מכאן אמרו עבודת כוכבים של עובד כוכבים. ולקמן [נב.] פריך הא בכלים אוקימתה עבודת כוכבים מנלן דעד שתיעבד: **חילוף הדברים**. ולקמן _{נשסן} מפרש טעמא: **את אלהיהם**. את אלהיהם בההוא קרא כתיב:

אפילן מים ומלח אסור. פירוש ואפילו שאין עבודתה בכך

נמי והטעם שלפנים מן הקלקלין מקריבין כל דבר אע"פ שאינו נוי וטעם האיסור מטעם תקרובת חוץ לקלקלין דבר של נוי אסור מטעם תקרובת שאינו של נוי מותר כי אין מקריבין שם אלא דבר של נוי ודלא כפ״ה שפירש דחון לקלקלין אין שם תקרובת ודבר של נוי חסור משום (ו) ולא תחמוד כסף וזהב א"כ גבי פעור קאמר חוץ כפנים דמיתסר ואמאי כיון שחין מביחין חוץ לקלקלין דבר של תקרובת ומים ומלח אינו לנוי:

דאי עבודתה בכך אפי׳ בכלי (ה) לואה

סיי קלט סעיף ז: יה ג מיי שם טוש"ע שם סעיף ג: יבו ד ה ו ז מיי שם מוש"ע שם סעיף ז: ב ח ט מיי׳ שם הלכ׳ טו מו מוש"ע שם סעיף ה: ה: בא י מיי שם הלכי סמג שם טוש"ע י"ד ממג שם מוש"ט י"ד מתנ שם מוש"ט י"ד

מד א מיי פי״ח מהל׳

ב סמג עשין קפט:

"ז ב מיי׳ פ״ז מהל׳

עבודת כוכבים הל' טו סמג לאוין מה טוש"ע י"ד

רבינו חנגאל

ולא יזבחו עוד את זבחיהם לשעירים וגו' עד כאן הוא מדבר בקדשים שהקדישו בשעת איסור הבמות והקריבן בשעת הבמות בחוץ י (שנאמר) שהרי כתיב ואל וכתיב ונכרת. עונש שמענו. אזהרה מנין . תעלה עולותיך בכל מקום אשר תראה כי אם במקום. וקיי"ל דכ"מ שנא' בו ן השמר פן ואלן אינו אלא בלא תעשה. מיכן והילך הכתוב מדבר בקדשים שהקדישן בשעת היתר הבמות והקריבן בחוץ בשעת איסור הבמות שנאמר למען אשר יביאו רוי ישראל אח זרחיהת השדה. מלמד שכל הזובח ררמה כאילו זורח לשדה. בבמה כאילו וובח לשרה. והביאום לה' זו מצות עשה. מצות לא תעשה מניז ת"ל ולא יזכחו עוד את דבודיום לשכי בייי. שעירים אלא שדים כדכתיב ושעירים ירקדו שם. אשר הם זונים אחריהם לרבות שאר עבודת כוכבים. תהיה בזמן הזה. זאת להם ביה ולא יזבחו אזהרה כמו עוד לרבות אפילו שלא כדרכז: מתני' מצא מוא לז דכחיר רהאי הרא י וכתיב לא תחמוד כסף ולקחת לך). הא כיצד עליהם דומיא דעמהם ל). מה עמהם של נוי הוא דאסור. אף עליהם דבר של נוי הוא דאסור. ודחינן דעליהם מה עליהם כל מה שעליהם אף עמהם כל מה שעמהם. ופרקינן אם כן לא יאמר עמהם למה נאמר עמהם. לומר דבר שהוא עמה לנוי הוא שאסור. ואוקימנא למתני׳ דקתני מעות. בכיס קשור ותלוי לה בצוארה של עבודת כוכבים. כסות בטלית מקופלת ומונחת

בטיתו מקופתו ומוחות הלו שבראשה. שאלו כולן אינם עושים לנוי. ואסיקנא כל דבר שהוא עם עבודת כוכבים לפנים מן הקלקלין. פירוש החדר שהיא נתונה בו אפילו מים ומלח אסורין הן. חוץ מן הקלקלין דבר לה על ראשה כלים כגון ספל ומשיכלה וכיוצא בהן שבראשה. שאלו כולן אינם עושים לנוי. ואסיקנא כל דבר שהוא עם עבודת כוכבים לותי עבודת כוכבים מותר: אמר ר' יוסי בר' חנינא נקטינן אין קלקלין לא לפעור ולא למרקוליס אלא אפילו חוצה לו כלפנים דמי והכל אסור. פרכילי עובים ועטרות של שבולים. פ" קריבין לביכורים יינות שמנים וסלתות וכל דבר שכיוצא בו קרב על גבי המזבח אסור: עבודת כוכבים שיש לה מרחץ או גינה נהנין מהן שלא בטובת בטובת כומרים. היה לעבודת כוכבים אוה בהנאה: פיסקא עבודת כוכבים של עובד כוכבים אסורה מיד. ושל ישראל עד שתעבד. מתניתין מני ר' עקיבא היא. דתניא אבד תאבדון את כל המקומות אשר הכומרים שהיתה לכומרים טובה בהנאה: שהעבד שנאמר אשר עבוד שם. ושל ישראל מיד. דברי ר' ישמעאל מדכתיב ואת חטאתכם אשר עשיתם את העגל. משעת עשיה נאסרה עלי